

Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток" включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління (Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2016 № 1604)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

ДКС Центр
Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

0 0 0 0 0 0 0

УДК 351

К. В. Пивоваров,

к. держ. упр., докторант Академії муніципального управління

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ УКРАЇНИ

K. V. Pivovarov,

PhD in Public Administration., doctoral student at the Academy of Municipal Management

IMPROVING THE SYSTEM OF FINANCIAL CONTROL IN PUBLIC ADMINISTRATION UKRAINE

Здійснено аналіз сучасного розвитку системи фінансового контролю в державному управлінні України. Конкретизовано основні недоліки в процесі реалізації фінансового контролю на всіх рівнях. Запропоновано шляхи удосконалення системи фінансового контролю в державному управлінні України.

The analysis of the modern development of financial control in public administration of Ukraine. It was found that financial control is an important element of management, organizational leadership, a form of implementation of the decisions taken by public authorities. The main content of financial control has the following priority areas: verification of financial obligations to the state local governments, organizations, companies, institutions and individuals; validation using state, municipal enterprises, institutions, organizations, funds that are in their economic management or operational management; verification of compliance with the rules of financial transactions, calculation and storage of legal persons; identify internal reserves, increase profitability and effective use of funds; pope-redzhennya and elimination of violations of financial discipline.

Concretized major shortcomings in the implementation of financial control at all levels. It is proved that the system of financial control in Ukraine does not have sufficient legal, informational, organizational, communication, institutional and methodological support.

It is noted that in the system of our country is almost completely missing the proper state financial control: the use of state and municipal property; financial resources of local authorities and government; budget revenues of the country.

Proved that the shortcomings of the system of financial control in Ukraine is also the fact that: Most perevirkovyh control procedures have fiscal nature; There is a low level of effectiveness of the mechanism of administrative penalties; system of financial control does not perform preventive and preventive functions; insufficiently thought-out implementation of financial control and forms used in foreign countries; there are irregularities in the procedure division of budgetary funds between budgets and funds of various levels. In addition, one of the problems regarding state financial control is the issue of staff of state financial control.

Ways of improving the system of financial control in public administration of Ukraine. An improved regulatory, organizational, methodological, information and analysis, human resource, financial and material and technological support, each of which, in fact, is a kind of resource that enables the implementation of control activities. And each of these kinds of software must be subordinated to one goal, to have a reasonable structure, based on clearly defined principles meet present and future needs of regulatory authorities. Hence, each of the subsystems interim system of financial control should be under constant monitoring for early detection of problems, shortcomings and making outstanding issues (if any) necessary adjustments.

Grounded performance: creating a common legal framework development of budgetary control and legislative consolidation of its entities control functions; development of new and improvement of existing procedures for budget control; improved methods of budget control; optimization of organizational structures of budget control.

Ключові слова: *контроль, фінансовий контроль, державний фінансовий контроль, державні фінанси, система органів державного фінансового контролю, система фінансового контролю у державному управлінні.*

Keywords: *control, financial control, state financial control, public finance, a system of state financial control system of financial control in public administration.*

I. Вступ

Підвищення ефективності використання державних фінансів, яке має вирішальне значення для економічного розвитку України та суспільного добробуту, а також виконання завдань, передбачених планом дій Україна - ЄС, можливо досягти, зокрема, шляхом системного вдосконалення діяльності державних органів, підвищення рівня культури державного управління.

Важливим інструментом державного управління, що дає змогу досягти виконання зазначених завдань та зменшити кількість проблемних питань, пов'язаних з діяльністю державних структур, є державний фінансовий контроль, який має забезпечити належне (законне, економічне, ефективне, результативне та прозоре) управління державними фінансами, їх гармонізацію.

Понад те, в Україні склалася розгалужена, але недостатньо мобільна та дієздатна система органів державного фінансового контролю. Така система не забезпечує належного рівня фінансово-бюджетної дисципліни у державі. Вищезазначене обумовлює необхідність подальшого удосконалення системи державного фінансового контролю як важливої умови забезпечення стійкого економічного зростання країни й зміцнення державності.

II. Постановка завдання

Сучасні умови, в яких перебуває українська економіка, характеризуються певними рисами: занепад національної промисловості, розвиток тіньової економіки, постійне зростання кількості економічних правопорушень, виникнення нових схем скоєння економічних злочинів тощо. Усе це, безумовно, негативно впливає на загальну

економічну ситуацію в країні та висуває на першочергове місце гостру проблему – забезпечення ефективності державного фінансового контролю, бо саме він виступає основним важелем впливу на сталий розвиток країни завдяки забезпеченню ефективного і законного керування державними фінансовими ресурсами.

До того ж, сучасні процеси інтеграції України в європейський простір супроводжуються впровадженням загальноприйнятих міжнародних норм і стандартів. Не є винятком і державний фінансовий контроль та його реформування з урахуванням вимог міжнародної економічної спільноти. Відтак, це вимагає переосмислення ролі держави у здійсненні фінансового контролю взагалі і органів державного управління зокрема, концепції зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю, взаємозв'язків структурних елементів державного контролю як цілісної системи.

III. Результати

Важливим видом загальнодержавного контролю є фінансовий контроль, який посідає чільне місце в системі державного управління.

Державний фінансовий контроль в Україні згідно з чинним законодавством здійснюють у міру необхідності та в межах своєї компетенції різноманітні органи державного управління України та підвідомчі їм організації, а саме: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Рахункова палата, місцеві державні адміністрації та виконавчі органи відповідних рад, Національний банк України, Міністерство фінансів України, Державна фінансова інспекція України, Державна казначейська служба України тощо.

У цілому функції органів державного фінансового контролю полягають у забезпеченні раціонального застосування державою (Кабінетом Міністрів, міністерствами, іншими органами влади) методів регулювання економічних процесів, які в умовах існування різних форм і видів власності, вільного підприємництва, економічної самостійності виробників, ринку, ринкових відносин у системі всієї економіки є, порівняно з адміністративними і правовими, найбільш виправданими, динамічними й ефективними [4].

Звідси випливає, що фінансовий контроль є важливим елементом управлінської діяльності, організаційного керівництва, однією з форм втілення у життя прийнятих державними органами рішень. Основним змістом фінансового контролю є наступні пріоритетні напрями: перевірка виконання фінансових зобов'язань перед державою органами місцевого самоврядування, організаціями, підприємствами, установами, громадянами; перевірка правильності використання державними, муніципальними підприємствами, установами, організаціями коштів, які перебувають у їхньому господарському віданні або оперативному управлінні; перевірка дотримання правил здійснення фінансових операцій, розрахунків і зберігання коштів юридичними особами; виявлення внутрішніх резервів, підвищення рентабельності виробництва й ефективного використання коштів; ліквідація і попередження порушень фінансової дисципліни.

Процеси, що відбуваються у сфері державного фінансового контролю, різні за своєю природою і неоднозначно, а часом суперечливо впливають на формування його системи. Основна особливість таких процесів останніх років полягає в тому, що вони мають переважно не самостійний, а похідний характер, зумовлені не стільки природою контролю як функції управління суспільними фінансами і стратегією його посилення, скільки потребами перетворень, здійснюваних у контрольованих сферах.

Аналізуючи ефективність системи фінансового контролю у державному управлінні України, варто наголосити на низці серйозних проблем у його становленні та здійсненні. Система державного фінансового контролю в Україні не має достатнього правового, інформаційного, організаційного, комунікативного, інституційного та методологічного забезпечення.

До недоліків законодавчого характеру можна віднести недостатнє законодавче забезпечення формування в державі цілісної системи фінансового контролю. Це стосується переліку органів і суб'єктів, яким делеговано право на здійснення спеціалізованого державного фінансового контролю, а також статусу, функцій і повноважень органів та суб'єктів державного фінансового контролю, їх взаємовідносин й підзвітності.

Крім того, нормативно-правові акти, які визначають діяльність спеціальних органів фінансового контролю, є суперечливими, що об'єктивно зумовлено їх застарілістю та невідповідністю вимогам сьогодення.

Залишається недосконалою якість нормативно-правових актів з бюджетного контролю. Нечіткість формулювання норм призводить до неправильного їх тлумачення при здійсненні контрольних заходів, реалізації прав та обов'язків суб'єктів контролю. Однією з причин таких юридичних колізій є недостатня участь контролюючих органів у процесі розробки нових і вдосконалення існуючих нормативно-правових актів щодо державного фінансового контролю, формування, розподілу та використання бюджетних коштів, здійснення заходів із запобігання фінансових порушень.

Організаційними недоліками можна вважати відсутність чіткого переліку органів, на яких покладено здійснення в Україні державного фінансового контролю, та їх повноважень, а відтак, нереалізованість наданих органам державного фінансового контролю повноважень з організації і здійснення контролю. Незважаючи на те, що Конституцією України та чинними нормативно-правовими актами частково регламентовано повноваження та функції цих органів у сфері державного фінансового контролю, загального рамкового нормативно-правового акта, який би визначав завдання того чи іншого виду контролю й моделював систему контролюючих інституцій відповідно до поставлених завдань, наразі немає [1]. Наслідком цього є дублювання та паралелізм у роботі контролюючих органів різних рівнів, надмірне перевантаження деяких об'єктів ревізіями та перевітками.

Основним недоліком методологічного характеру є відсутність базової методології проведення державного фінансового контролю (специфічних процесуальних норм) і слабкість її теоретичних і методологічних основ, що спричиняє масові фінансові порушення в Україні. Поряд із тим, відсутність специфічних процедурних стандартів здійснення державного фінансового контролю призводить до безсистемності та хаотичності у підходах контролюючих органів до трактування аналогічних правопорушень і визначення відповідальності за них.

До того ж, методологічна проблема пов'язана з недостатньою з'ясованістю природи внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю. Як показує світовий досвід, система дієвого державного фінансового контролю має складатися із двох незалежних, але однаково важливих частин: внутрішнього державного фінансового контролю і незалежного – зовнішнього. У нашій державі спостерігаються спроби штучного об'єднання внутрішнього і зовнішнього фінансового контролю або їх субпідпорядкування.

Разом із тим діяльність органів державного фінансового контролю ускладнюється і внаслідок надто низького рівня належного попереднього та поточного контролю як із боку органів управління, так і розпорядників бюджетних коштів усіх рівнів.

Наступна проблема полягає в тому, що на сьогодні відсутня система здійснення контролю за використанням державних коштів. У Бюджетному кодексі України встановлено, що фінансовий контроль, аудит та оцінювання ефективності використання бюджетних коштів мають здійснюватись на всіх стадіях бюджетного процесу. Тобто контроль має бути нерозривним на всьому бюджетному ланцюгу: з початку формування бюджетних запитів, затвердження відповідних бюджетів та кошторисів, фінансування витрат, оплати рахунків і фактичного використання коштів. На жаль, контроль бюджетних запитів має обмежений характер і не завжди підкріплюється матеріалами перевірок щодо раціонального формування мережі установ конкретної галузі, відшукування додаткових можливостей, власних джерел фінансування окремих програм та установ.

До того ж, у системі управління нашої держави практично повністю відсутній належний державний фінансовий контроль за: використанням державної та комунальної власності; фінансовими ресурсами місцевих органів влади і самоврядування; дохідною частиною бюджету країни [3].

Недоліками функціонування системи державного фінансового контролю в Україні також є те, що: переважна більшість контрольно-перевіркових процедур має фіскальний характер. На практиці найчастіше використовують ревізію та перевірку. Ці методи дають змогу лише виявити фінансові порушення, констатувати негативні явища, але не дають змогу запобігти їм чи вивчити причини їх виникнення; існує низький рівень дієвості механізму адміністративних стягнень. Сума штрафу за нецільове або незаконне використання бюджетних коштів значно менша за обсяги бюджетних коштів, які держава втрачає через зловживання посадових осіб, і не може забезпечити повною мірою відшкодування цих збитків; система державного фінансового контролю не виконує попереджувально-профілактичної функції; недостатньо продумане впровадження заходів і форм фінансового контролю, що застосовуються у зарубіжних країнах; існують порушення в процедурі поділу бюджетних коштів між бюджетами та фондами різних рівнів.

Однією з проблем стосовно державного фінансового контролю є проблема кадрів органів державного фінансового контролю, стандарти їхньої діяльності, заробітна плата, умови праці та оплата відряджень [2]. Існують проблеми і в організації професійної підготовки та перепідготовки персоналу. Отже, варто розробити навчальні програми із питань внутрішнього контролю та програми сертифікації внутрішніх аудиторів із урахуванням міжнародного досвіду.

Понятійна база державного внутрішнього фінансового контролю, яка застосовується у законодавстві, науковій та практичній діяльності в Україні, не узгоджується з понятійною базою, визначеною документами ЄС. Зокрема, поняття «фінансове управління і контроль», визначене базовими документами ЄС, вживається в Україні як

«внутрішньогосподарський (управлінський) контроль». Поняття «фінансовий контроль» найбільше відповідає широке за змістом поняття «фінансове управління». «Державний аудит» в Україні розуміється як різновид або форма державного фінансового контролю, проте поняття «внутрішній аудит» не має аналогів.

На сьогодні система державного внутрішнього фінансового контролю в Україні лише частково враховує основні принципи систем державного внутрішнього фінансового контролю у країнах ЄС. Складовими зазначених систем у країнах ЄС є фінансове управління і контроль, внутрішній аудит та їх гармонізація на центральному рівні.

Не здійснюється незалежний фінансовий контроль ефективності реалізації економічних і соціальних проектів, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями.

Слід підкреслити, що у розбудові системи державного фінансового контролю важливе місце належить її різноплановому й адекватному забезпеченню. Виходячи з цього, потрібно удосконалювати нормативно-правове, організаційно-методичне, інформаційно-аналітичне, кадрове, фінансове й матеріально-технологічне забезпечення, кожне з яких, по суті, є певним ресурсом, який уможливує здійснення контрольної діяльності. Причому кожен із зазначених різновидів забезпечення повинен бути підпорядкований певній меті, мати обґрунтовану структуру, базуватись на чітко визначених принципах, відповідати сьогоденним і перспективним потребам контролюючих органів. А відтак, кожна із забезпечувальних підсистем системи державного фінансового контролю має перебувати під постійним моніторингом для своєчасного виявлення існуючих проблем, недоліків, невирішених питань і внесення (за потреби) необхідних коректив.

Аналіз впливу фінансового контролю на ефективність організації економіки держави, оцінка узагальнень змісту фінансового контролю як фінансово-економічної категорії, оцінка контрольних функцій, які здійснюються різними функціональними контрольними органами у державі, дають змогу зробити висновок про те, що в Україні уже давно назріла потреба у розробці та прийнятті закону «Про фінансовий контроль в Україні».

Потребує організаційного та законодавчого вирішення питання про кількість і тривалість фінансових перевірок за рік: фінансовий контроль має бути організований таким чином, щоб не створювати додаткових труднощів у виробничо-господарській діяльності суб'єктів господарювання [3].

На нашу думку, понятійна база державного внутрішнього фінансового контролю має ґрунтуватися на вимогах ЄС до управління державними фінансами, а також базових документах Міжнародної організації вищих органів контролю державних фінансів. Застосування такої понятійної бази відповідатиме процесу адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

З поміж іншого, основними напрямками вдосконалення бюджетного контролю в сучасних умовах економіки України повинні стати: створення єдиного правового поля розвитку системи бюджетного контролю та законодавчого закріплення за його суб'єктами контрольних функцій; формування нових та вдосконалення чинних процедур бюджетного контролю; удосконалення методів бюджетного контролю; оптимізація організаційних структур бюджетного контролю.

Відтак, ми переконані в тому, що існує потреба в створенні цілісної дієвої системи внутрішнього державного контролю. Цього, на нашу думку, можна досягти двома шляхами. Суть першого полягає в тому, що Міністерство фінансів має не тільки відігравати ключову роль у розробці проекту бюджету, розподілі коштів серед галузевих міністерств, а й мати право прямо втручатися навіть на стадії попереднього контролю. Здійснюватися це повинно через службовців міністерства фінансів, які є в кожному галузевому міністерстві. Виходячи із зазначеного, міністру фінансів має бути підпорядкована централізована Генеральна фінансова інспекція, яка повинна і здійснювати наступний контроль всіх бюджетних витрат урядових установ. Крім того, галузеві міністерства повинні мати власні контрольні підрозділи.

Згідно із другим підходом відповідальність за контроль витрачання бюджетних коштів та використання державної власності повинна покладатися на керівника галузевого міністерства. А централізована служба контролю міністерства фінансів має відповідати за те, щоб у кожній урядовій установі було запроваджено власну контрольну службу та здійснювалися б ефективний державний фінансовий контроль.

На наше переконання, під час організації внутрішнього контролю мають бути чітко визначені та розподілені обов'язки окремих працівників для перевірки різних напрямків звітності, а також установлені межі їхніх повноважень, згідно з покладеними обов'язками. Не можна допускати, щоб одна особа контролювала всю операцію з початку до кінця. Контрольні заходи допоможуть керівнику установи переконатися, що управлінські вказівки виконуються, здійснюються на всіх рівнях управління і в усіх заходах, підрозділах та функціях.

Слід зауважити на необхідності зміни ідеології та мети контролю. Активна роль контролю в управлінні економікою проявляється в тому, що він не має обмежуватися тільки констатацією допущених відхилень, акцент слід перенести на попередження нецільового, незаконного та неефективного витрачання державних коштів. Відповідні

шляхи спрямовані на активізацію та поліпшення якості системи державного внутрішнього фінансового контролю та його гармонізацію до міжнародного досвіду в цій сфері діяльності.

У Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 р. зазначається, що елементом структури внутрішнього фінансового контролю є оцінка ризиків. Таким чином, система управління ризиками має забезпечити організацію ефективного фінансового контролю на основі принципу вибірковості, що дозволить контролюючим органам зосередити увагу на найбільш важливих і пріоритетних напрямках роботи і, відповідно, сприятиме ефективному використанню ресурсів, а також виявленню і прогнозуванню порушень фінансового законодавства.

Ми переконані в тому, що для ефективної оцінки ризиків органами державного фінансового контролю необхідно: створити відповідну правову базу, розробити стандарти визначення ризиків та правила їх оцінки; запровадити планування контрольних заходів за принципом оцінки ризиків діяльності об'єктів контролю (а це, у свою чергу, потребує розробки методології управління ризиками); сформувати інформаційний каталог ризикових фінансово-господарських операцій; визначити перелік ризикових операцій, які слід взяти до уваги при складанні програми аудиту.

Керівництво має визначити ризики, що можуть вплинути на управління й потім управляти цими ризиками з метою забезпечення впевненості в тому, що вони не вплинуть на досягнення управлінської мети та цілей діяльності. Управління ризиками повинно бути прозорим, скоординованим, ефективним та базуватися на довірі суспільства.

Відтак, варто розглянути елементний склад механізму державного фінансового контролю на основі використання системного підходу шляхом виділення обов'язкових структурних елементів (мета, контролюючий суб'єкт, підконтрольний суб'єкт, предмет, кадрове, нормативно-правове, методологічне, організаційне, інформаційно-комунікаційне, технічне та наукове забезпечення) з метою подальшого вдосконалення системи фінансового контролю в Україні.

Безперечно, ефективний державний внутрішній фінансовий контроль сприяє державному управлінню в разі зміни середовища, потреб та пріоритетів суспільства і держави. У зв'язку з цим, з метою вдосконалення системи державного управління, упровадження нових технологічних досягнень з урахуванням програмних змін, необхідно постійно проводити оцінку державного внутрішнього фінансового контролю для приведення його у відповідність до потреб сьогодення.

З метою розвитку державного внутрішнього фінансового контролю варто передбачити впровадження та розвиток централізованого та децентралізованого внутрішнього аудиту, а також централізованого та децентралізованого інспектування.

В цілому, потреба в інспектуванні на сьогодні в Україні є виправданою і зумовлена надзвичайно низьким рівнем фінансової дисципліни у бюджетній сфері, відсутністю системного контролю та аудиту, проте, його проведення через значний проміжок часу, після прийняття управлінських рішень та здійснення операцій з бюджетними коштами ускладнює, а в багатьох випадках унеможливує усунення порушень.

Водночас, існуюча система контролю державного сектора має бути проаналізована та порівняна на відповідність міжнародним стандартам і «кращому досвіду» ЄС, який дуже відрізняється й залежить значною мірою від традицій, правової та політичної систем, характерних для певної країни.

Однією з передумов належного сприйняття, розуміння й відповідального ставлення до реформування системи контролю в державних структурах є відкритість і прозорість діяльності відповідних державних органів. На нашу думку, слід ґрунтовно підійти до перегляду завдань і функцій інституцій, які забезпечуватимуть реформування та подальше функціонування національної системи державного внутрішнього фінансового контролю. При цьому треба зауважити, що реформування державного внутрішнього фінансового контролю має відбуватися поетапно. Це потребує не тільки зміни законодавства і прийняття нормативно-правових актів, а й проведення необхідної роз'яснювальної роботи, розробки дієвих методів управління державними ресурсами й майном.

У цьому контексті першочерговими мають бути такі заходи: законодавче врегулювання питань формування системи державного внутрішнього фінансового контролю, основною метою якого є забезпечення здійснення внутрішнього контролю, проведення внутрішнього аудиту, їх гармонізації для забезпечення якісного управління ресурсами держави на основі принципів законності, економічності, ефективності, результативності і прозорості; визначення на основі наукового обґрунтування структури системи державного внутрішнього фінансового контролю, відповідних процедур регламентації її функціонування; встановлення механізму запровадження внутрішнього аудиту в державних органах; забезпечення тісного зв'язку системи державного внутрішнього фінансового контролю з

бюджетним процесом; формування дієвої системи моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємств, які перебувають у державній або комунальній власності, для підвищення їх прибутковості й конкурентоспроможності; створення сучасних ринкових інституцій із питань державного внутрішнього фінансового контролю.

Реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю з урахуванням досвіду країн-кандидатів у члени ЄС передбачається провести протягом декількох років трьома етапами. На першому етапі варто передбачити: проведення обговорень та консультацій за участю представників органів державної влади та громадськості для забезпечення належного сприйняття, розуміння та відповідального ставлення до подальшого розвитку системи державного внутрішнього фінансового контролю; утворення у Мінфіні підрозділу з питань реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю та оцінки ефективності систем внутрішнього контролю, спрямування та координації централізованого внутрішнього аудиту; розроблення Мінфіном за участю Рахункової палати та інших центральних органів виконавчої влади, європейських експертів проектів відповідних законодавчих актів, їх схвалення Кабінетом Міністрів України та подання до Верховної Ради України; підготовку Мінфіном за участю європейських експертів стандартів та інструкцій з внутрішнього контролю, Кодексу етики внутрішнього аудитора; визначення Мінфіном критеріїв розрахунку чисельності працівників служб внутрішнього контролю; розроблення Мінфіном та за участю європейських експертів методології управління ризиками, стратегії навчання і підвищення кваліфікації працівників служб внутрішнього контролю; підготовче навчання працівників Мінфіну, Державної казначейської служби, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади з питань внутрішнього контролю з урахуванням міжнародного досвіду; реалізацію в окремих міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади пілотних проектів із запровадження нової моделі системи внутрішнього контролю; розроблення Мінфіном порядку звітування про внутрішній контроль.

Під час здійснення заходів другого етапу варто передбачити: запровадження в органах державного і комунального сектору нової моделі системи внутрішнього контролю; проведення навчання керівників та працівників органів державного і комунального сектору з питань внутрішнього контролю з урахуванням міжнародного досвіду; утворення служб внутрішнього контролю в державних органах з поступовою заміною інспектування на внутрішній аудит; проведення навчання працівників служб внутрішнього контролю з урахуванням міжнародного досвіду; подальше навчання та підвищення кваліфікації внутрішніх контролерів за участю підготовлених викладачів (тренерів); запровадження сертифікації внутрішніх контролерів з урахуванням міжнародного досвіду; запровадження щорічного звітування про функціонування системи внутрішнього контролю; удосконалення методології та розроблення посібника з питань внутрішнього контролю; створення Мінфіном та Держфінінспекцією єдиної бази даних внутрішнього контролю в державних органах; утворення на базі підрозділу Держфінінспекції з питань гармонізації внутрішнього контролю окремого органу у складі Мінфіну; відокремлення від структури Держфінінспекції підрозділу, який здійснює інспектування, у тому числі за зверненнями правоохоронних органів і судів, та протидіє фінансовому шахрайству і корупції, утворення на його базі окремого державного органу, уповноваженого взаємодіяти з Комісією ЄС з питань боротьби з шахрайством; підготовку пропозицій щодо здійснення у подальшому Держфінінспекцією централізованого внутрішнього контролю; забезпечення відкритості і прозорості діяльності усіх суб'єктів державного внутрішнього фінансового контролю, посилення їх взаємодії з громадськістю та засобами масової інформації.

Під час здійснення заходів третього етапу потрібно забезпечити підбиття підсумків двох етапів реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю, визначення пріоритетів її подальшого розвитку на центральному та місцевому рівні відповідно до тенденцій соціально-економічного розвитку країни.

З огляду на зазначене та з урахуванням принципу ефективності бюджетної системи державний внутрішній фінансовий контроль слід розвивати у комплексі з проведенням адміністративної реформи та реформи адміністративно-територіального устрою на демократичних засадах.

На наше переконання, за таких підходів національна система державного внутрішнього фінансового контролю забезпечуватиме ефективність сучасної фінансової системи та формування довгострокових чинників соціально-економічного розвитку країни.

IV. Висновки

Отже, вдосконалення фінансового контролю це складний процес, на його шляху стоїть низка перешкод – починаючи від необхідності прийняття відповідних нормативно-правових актів, які б здійснювали регулювання процесу реформування і завершуючи потребою перепідготовки кадрів органів контролю та керівників бюджетних установ.

Таким чином, можна узагальнити, що удосконалення системи державного управління в Україні та її адаптація до міжнародних вимог і стандартів передбачає формування нових підходів до організації та здійснення державного фінансового контролю, який в умовах децентралізації влади та делегування повноважень і відповідальності безпосереднім виконавцям передбачає посилення ролі внутрішнього фінансового контролю. Вирішення даних завдань можливо лише за умови реорганізації системи державного контролю та наявності відповідного наукового, методичного, а головне, кадрового забезпечення органів державної влади.

Література.

1. Мельничук В. Фінансовий контроль як необхідна складова державного управління / В. Мельничук // Голос України. - 2011. - № 159. - С. 4-5.
2. Чугунов І. Державний внутрішній фінансовий контроль: стратегія розвитку / І. Чугунов // Фінанси України. - 2009. - № 4. - С. 7-10.
3. Кузьменко О. Інтеграція Рахункової палати України до міжнародних інститутів вищого незалежного фінансового контролю / О. Кузьменко // Фінансове право. - 2013. - № 4. - С 83-92.
4. Басанцов І. Інститут державного фінансового контролю: вдосконалення на часі / І. Басанцов // Фінансовий контроль. - 2011. - № 1. - С. 44-48.

References.

1. Melnychuk V. (2011), "Public Internal Financial Control strategy of development", *Holos Ukrainy*, vol. 159, pp. 4-5.
2. Chugunov I. (2009), "Public Internal Financial Control strategy of development", *Finansy Ukrainy*, vol. 4, pp. 7-9.
3. Kuzmenko O. (2013), "Integration Accounting Chamber of Ukraine to international institutions of higher independent financial control", *Finansove pravo*, vol. 4, pp. 83-92.
4. Basantsov I. (2011), "Public Internal Financial Control strategy of development", *Finansovyj kontrol'*, vol. 1, pp. 44-48.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2016 р.

ТОВ "ДКС Центр"

Вропу